
Recenzovaný článek

Analýza Íránských revolučních gard v kontextu jejich zařazení na seznam zahraničních teroristických organizací

Analysis of Iranian Revolution Guard Corps in the Context of its Inclusion on the List of Foreign Terrorist Organisation

Matěj Macháček

Abstrakt: Spojené státy americké zařadily v roce 2019 Íránské revoluční gardy na seznam „zahraničních teroristických organizací“. Článek analyzuje důsledky tohoto kroku. Text v úvodu představuje Gardy a upozorňuje na odlišnosti oproti „klasickým“ teroristickým organizacím. Cílem stěžejní části textu je analýza amerických kroků a popis dopadů z toho plynoucích. Práce dochází k závěru, že legální důsledky zařazení Gard na seznam „zahraničních teroristických organizací“ jsou minimální, avšak praktický dopad tohoto kroku byl značný. Byly též zjištěny souvislosti mezi zařazením Gard na tento seznam a novou americkou strategií „maximálního tlaku“ vůči Íránu.

Abstract: United states of America classified from 2019 Iranian revolution guards as “foreign terrorist organisation”. Article analyses consequences of this step. Text in the introduction presents Guards and highlights the differences between this organization and “classical” terrorist organization. Goal of the main part of text is to analyze American steps and finds consequences resulting from it. This work concluded that though legal consequences of putting Guards on the list of “foreign terrorist organization” are small, on the other hand its practical impacts are huge. There was also found link between putting Guards on this list and new American strategy of “maximal pressure” against Iran.

Klíčová slova: Terorismus; bezpečnostní politika; ekonomické sankce; strategie „maximálního tlaku“.

Key Words: Terrorism; Security Policy, Economic Sanctions, Maximum Pressure Strategy.

ÚVOD

Írán patří již od roku 1979, kdy se k moci dostal teokratický režim ajatolláha Chomejního, k největším a nejvýraznějším protivníkům Spojených států amerických. Počátek nepřátelství obou států můžeme datovat od 4. listopadu 1979, kdy došlo k obsazení americké ambasády v Teheránu stoupenci islámské revoluce. Prezident Bush zařadil tento stát v roce 2002 do tzv. „osy zla“.¹ Po nástupu Donalda Trumpa do úřadu prezidenta došlo k výraznému zhoršení vztahů mezi USA a Íránem. Trump nastolil vůči tomuto státu novou strategii „maximálního tlaku“, která představuje výrazný obrat v politice prosazované prezidentem Obamou.²

V návaznosti na stupňující se napětí v regionu a v kontextu strategie „maximálního tlaku“ byly Íránské revoluční gardy (IRGC) 15. dubna 2019 zařazeny na seznam *zahraničních teroristických organizací* (FTO) USA.³

Příspěvek rozebírá v úvodu Íránské revoluční gardy a zdůvodňuje, proč nelze tuto organizaci považovat za běžnou nestátní teroristickou skupinu, kterou tvoří zbylé položky na seznamu FTO. Stěžejní část textu pak pojednává o důsledcích zařazení IRGC na seznam FTO. Tyto konsekvence nejsou na první pohled zřejmé. Ambicí článku je kontextualizovat americké kroky a vysvětlit čtenářům jejich vliv na světové události.

1 GLASS, Andrew. Prezident Bush cites 'axis of evil'. *Politico* [online]. 2019 [cit. 2020-01-23]. Dostupné z: <https://www.politico.com/story/2019/01/29/bush-axis-of-evil-2002-1127725>.

2 WEGNER, Meg. Trump withdraws US from Iran nuclear deal. *CNN* [online]. 2018 [cit. 2020-01-23]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/politics/live-news/trump-iran-nuclear-deal/>.

3 OFFICE OF THE SPOKESPERSON. Desingtation of the Islamic Revolution Guard Corps. In: *U.S. Department of State* [online]. 2019 [cit. 2020-01-23]. Dostupné z: <https://www.state.gov/designation-of-the-islamic-revolutionary-guard-corps/>.

1 VÝZKUMNÁ STRATEGIE A STANOVENÍ VÝZKUMNÉ OTÁZKY

Pro účely textu je nutné nejdříve vymezit výzkumnou otázku, která vytyčí a zarámuje oblast zájmu článku. Obecnou výzkumnou otázku můžeme definovat takto: *Jaké důsledky mělo zařazení IRGC na seznam FTO?* Tato otázka je však příliš obecná, neboť zařazení na seznam FTO nemusí mít pouze konsekvence vycházející z přijatých právních norem a může ovlivnit situaci a status jednotlivých aktérů i nad rámec samotných zákonů a nařízení. Na základě kvalifikovaného předpokladu, že existují důsledky zařazení na seznam FTO přesahující právní rámec vycházející ze zákonů přímo provázaných s tímto seznamem, můžeme tedy formulovat konkrétní výzkumnou otázku následovně: *Jaké důsledky de jure a de facto mělo zařazení IRGC na seznam FTO pro Íránské revoluční gardy a aktéry s nimi interagujícími?*

Důsledky tento text definuje jako změnu stavu způsobeného zařazením IRGC na seznam FTO. Tato změna stavu proběhla v rovině *de jure* a rovině *de facto*.

De jure lze přeložit jako „v souladu s právem“, „dle práva“. ⁴ Článek pracuje s právním rámcem USA. Práce pojednává o legální změně statusu a konsekvencích z něho plynoucích pro IRGC a změně legálních důsledků pro externí aktéry interagující s Gardami po jejich zařazení na seznam FTO.

De facto znamená „ve skutečnosti“, nebo „v praxi“. Často se využívá jako protiklad pojmu *de jure* a vyjadřuje reálně existující stav, který se může odlišovat od stavu zákonného. Lze ho definovat jako „reálně existující stav nevycházející ze zákona“. ⁵ V práci se jedná o takové důsledky, které přímo nevycházejí ze zákonných norem USA dopadajících na Gardy a externí aktéry, avšak můžeme je dát do souvislosti se změnou statusu IRGC v rámci právního systému USA.

Text se primárně zaměřuje na důsledky změny statusu IRGC pro samotnou organizaci. Z této změny však vyplývají i sekundární důsledky pro další aktéry, kteří interagují s Gardami. Ať už se jedná o státní, nebo nestátní aktéry. Vzhledem k zaměření příspěvku se těmto aktérům práce věnuje spíše okrajově za účelem dokreslení komplexního stavu a zasazení do kontextu geopolitické situace.

Cílem textu je popsat IRGC v kontextu jejich zařazení na seznam FTO, potažmo nalezení souvislostí mezi touto změnou statusu a událostmi po ní následujícími. Pro tento cíl se jeví jako ideální metoda výzkumu *sekundární analýzy dat*, která pracuje s analýzou textových dokumentů, sekundární literatury, článků a dalších tiskovin za účelem nalezení nových souvislostí mezi již známými skutečnostmi. ⁶ V části zabývající se *de jure* důsledky bude text pracovat především s právními dokumenty USA. V části věnující se dopadům *de facto* pak text bude primárně vycházet z novinových článků a politických prohlášení.

⁴ De jure. In: *Dictionary* [online]. 2012 [cit. 2020-04-03]. Dostupné z: <https://www.dictionary.com/browse/de-jure>.

⁵ De facto. *Dictionary* [online]. LLC, 2019 [cit. 2020-04-04]. Dostupné z: <https://www.dictionary.com/browse/de-facto>.

⁶ VOJTÍŠEK, Petr. *Výzkumné metody*. Praha: Vyšší odborná škola sociálně právní, 2012. ISBN 978-80-905109-3-7.

2 ÍRÁNSKÉ REVOLUČNÍ GARDY

Íránské revoluční gardy byly založeny v roce 1979 jakožto ochránci revoluce a nového režimu. Jejich primárním úkolem bylo udržet islámský pořádek v nově založené republice. S postupem času se však z paramilitantní organizace stala plnohodnotná vojenská síla Íránské republiky s vlastním letectvem a námořnictvem.⁷

Jednotky IRGC jsou ustanoveny íránskou ústavou článkem 150. Armáda je dle ústavy pověřena zajištěním nezávislosti a teritoriální integrity státu. Íránské gardy pak mají za úkol chránit *revoluci* a její výdobytky.⁸ Obecně můžeme říct, že primárním úkolem IRGC je udržení režimu v Íránu za každou cenu. Za účelem ochrany režimu spolupracuje IRGC i na exportu učení „íránské revoluce“ do dalších zemí a podpory různorodých státních i nestátních uskupení. IRGC nepodporuje *a priori* pouze šíitské skupiny, ale spolupracuje i se skupinami sunnitskými. Ve své expanzi myšlenek a podpory akcentují především panislámskou tezi o boji muslimů jako celku proti nevěřícím a snahu o ustanovení teokratických režimů v muslimských zemích. Podpora je také směřována skupinám bojujícím proti Wahhábismům, jejichž učení je výrazně namířeno proti šíitům. Wahhábisté nejsou v rétorice IRGC považováni za představitele sunnitů, ale za extrémisty stavějící se proti učení islámu jako celku. Po událostech Arabského jara však dochází k nárůstu sektářské a pro šíitské rétoriky v řadách IRGC. Především v Iráku a Sýrii jsou podporována Gardami výhradně šíitská uskupení a představitelé IRGC využívají náboženské rétoriky v souvislosti s těmito konflikty⁹.

IRGC figuruje na mnohých sankčních seznamech USA. Od roku 2017 se nachází na sankčním seznamu podle *Executive order 13224* jakožto *Specially Designated Global Terrorist* z důvodu své podpory jednotek *Quds*, které jsou na stejném seznamu od roku 2007. IRGC jsou rovněž uvedeny na sankčním seznamu dle *E.O. 13382* kvůli své podpoře výroby jaderných bomb.¹⁰ Jak již bylo zmíněno, v dubnu 2019 se dostala IRGC i na seznam *zahraničních teroristických organizací* dle článku 219 *Immigration and Nationality Act*.

Íránské revoluční gardy se skládají ze sedmi operačních celků. Jedná se o síly pozemní, letecké, námořní, jednotky *Quds*, milice *Basídz*, vesmírné/protivzdušné jednotky a raketové vojsko. Pozemní síly tvoří 120 - 150 tisíc mužů. V roce 2005 byla v Íránu přijata nová obranná strategie nazvaná „mozaiková doktrína“. Tato strategie nepočítá se zadržením nepřítele na vnějších hranicích země, ale využívá iregulární, pasivní a „hit and run“

7 CORDESMAN, Anthony. Iran's Revolutionary Guards, the Al Quds Force, and Other Intelligence and Paramilitary Forces. CSIS. Washington, 2007, Str. 3.

8 KATOZIAN, Homa. Constitution of the Islamic Republic of Iran (1989 Edition). *Iranian Studies* [online]. 2014, 47(1), Str. 32 [cit. 2020-01-23]. Dostupné z: <https://www.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/en/ir/ir001en.pdf>.

9 OSTROVAR, Afshon. *SECTARIAN DILEMMAS IN IRANIAN FOREIGN POLICY: WHEN STRATEGY AND IDENTITY POLITICS COLLIDE* [online]. Washington: Carnegie Endowment for International Peace, 2016 [cit. 2020-04-02]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/resrep13024>.

10 PRESS CENTER. Treasury Designates the IRGC under Terrorism Authority and Targets IRGC and Military Supporters under Counter-Proliferation Authority. In: *U.S. Department of the Treasury* [online]. 2017 [cit. 2020-01-24]. Dostupné z: <https://www.treasury.gov/press-center/press-releases/Pages/sm0177.aspx>.

taktiky za účelem opotřeбенí protivníka. Pozemní síly IRGC se v rámci této strategie mají soustředit na partizánský boj. Regulérní armáda zpomalí na hranicích země postup nepřítel a poskytne tak IRGC čas na přípravu obrany. Revoluční gardy poté budou napadat zásobovací konvoje a vtahovat nepřítel do měst a hor. Členové IRGC budou postupně opotřebovávat jednotky nepřítel, dokud se sám ze země nestáhne.

Za tímto účelem bylo vytvořeno 31 regionálních velitelství, samotné bojové uskupení pak operuje značně autonomně. Pro protivníka je tak velmi obtížné narušit koordinaci a velitelské struktury IRGC.^{11,12,13}

S nástupem konfliktů v Iráku a Sýrii v roce 2014 se upravila i taktika a operační působení IRGC v kontextu ofenzivní zahraniční strategie Íránu. Írán jako takový se nespolehá dle dostupných zdrojů na konvenční útok armády vůči nepříteli, naproti tomu využívá nepřímé postupy. V oblasti Sýrie a Iráku však jednotky IRGC začaly ve zvýšené míře využívat konvenční postupy a nasazení většího počtu sil do bojů na samotných liniích střetu. IRGC tak začíná implementovat konvenční nasazení vojáků na operační a taktické úrovni do nekonvenční strategie působení.¹⁴

Námořní část IRGC má podobné úkoly jako jednotky pozemní. Jejich cílem je převést guerillovou válku na moře. Za účelem asymetrického boje disponuje IRGC i množstvím sebevražedných plavidel, protilodních raket a prostředků UAV. Operační oblastí těchto jednotek je Perský záliv a Hormuzský průliv.¹⁵ Lze předpokládat, že za incidentem, kdy došlo k napadení dvou tankerů převážejících ropu ze Saudské Arábie v červnu 2019, stojí právě tyto jednotky.¹⁶

IRGC má pod kontrolou většinu íránských raket dlouhého doletu. Za tímto účelem byla založena 24. *Bessat brigáda*, která se také zabývá výzkumem, vývojem a případnou výrobou zbraní hromadného ničení [ZHN]. V současnosti tato jednotka oficiálně nedisponuje

11 DONOVAN, Marie, Nicholas CARL a Frederick KAGAN. *Iran's Reserve of Last Resort* [online]. American Enterprise Institute, 2020 [cit. 2020-03-31]. Dostupné z: : <https://cutt.ly/GyCX402>

12 CZULDA, Robert. The Defensive Dimension of iran's military Doctrine: how would They fight? *Middle East Policy*. 2016, 23(1), 92-109.

13 HUGHES, Stephen. *Military threat assessment* [online]. Washington: Academia, 2013, Str. 29, 44, 39 [cit. 2020-01-24]. ISBN 978-0-9889851-0-0. Dostupné z: https://www.academia.edu/2566800/The_Islamic_Republic_of_Iran_IRI_MILITARY_THREAT_ASSESSMENT.

14 MCLNNIS, Matthew. *The Strategic Foundations of Iran's Military Doctrine* [online]. International Institute for Strategic Studies, 2017 [cit. 2020-03-31]. Dostupné z: <https://cutt.ly/3yCZPv6>.

15 HUGHES, Stephen. *Military threat assessment* [online]. Washington: Academia, 2013, Str. 52, 71 [cit. 2020-01-24]. ISBN 978-0-9889851-0-0. Dostupné z: https://www.academia.edu/2566800/The_Islamic_Republic_of_Iran_IRI_MILITARY_THREAT_ASSESSMENT.

16 GAMBRELL, Jon. Tankers struck near Strait of Hormuz; US blames Iran. *AP* [online]. 14. 06. 2019 [cit. 2020-01-24]. Dostupné z: <https://apnews.com/d67714ab8ac344a3b3af19cca1c20192>.

žádnými zbraněmi ZHN, avšak v případě nutnosti je schopná začít okamžitě vyrábět chemické a biologické ofenzivní prostředky.^{17,18}

Pod velení Revolučních gard také spadají milice *Basidž*. Ty v případě míru fungují spíše jako podpůrná síla pomáhající armádě a polici např. při potlačování demonstrací. Tyto milice mají 13,6 milionů členů. V případě války pak tyto jednotky přechází pod přímou kontrolu IRGC a jsou využity v rámci „mozaikové strategie“ k partizánskému boji.¹⁹

2.1 Quds

Nejznámější a nejobávanější součástí IRGC jsou jednotky Quds (Jeruzalémské síly). Tyto speciální jednotky mají za úkol provádět nekonvenční, skryté a špiónážní operace v zahraničí. Jejich primárním úkolem je cvičit a materiálně podporovat zahraniční milice a proxy uskupení. Činnost a operační zaúkolování jednotek Quds lze připodobnit ke spojení agentury CIA a amerických zelených baretů (US Army Special Forces). Rozpočet a počet členů je utajen, a to i před samotným íránským parlamentem. Odhady počtu operativců se pohybují od 800 do 50 000. V roce 2007 se „nejvyšší národní bezpečnostní koncil“ (SNSC) oficiálně rozhodl navýšit počet příslušníků Quds na 15 000 členů. V našich odhadech tedy můžeme kalkulovat s přibližným počtem členů kolem 15 000, verifikovat toto číslo z otevřených zdrojů je však nemožné. Operativci této jednotky mají buňky v mnoha zemích světa a působí i při íránských ambasádách^{20,21,22} V roce 2007 byla tato organizace označena dle EO 13224 za skupinu podporující terorismus.²³

Quds stojí nejspíše za mnoha teroristickými útoky a vraždami po celém světě. V roce 2012 byla skupina tří operativců zadržena v Ázerbájdžánu, kde měla provést atentát na

¹⁷ HUGHES, Stephen. *Military threat assessment* [online]. Washington: Academia, 2013, Str. 38 [cit. 2020-01-24]. ISBN 978-0-9889851-0-0. Dostupné z: https://www.academia.edu/2566800/The_Islamic_Republic_of_Iran_IRI_MILITARY_THREAT_ASSESSMENT.

¹⁸ WEINHAL, Benjamin. Don't Let Iran Off The Hook For Chemical/Biological Weapons. *Forbes* [online]. 05. 12. 2016 [cit. 2020-01-24]. Dostupné z: <https://www.forbes.com/sites/realspin/2016/12/05/dont-let-iran-off-the-hook-for-chemicalbiological-weapons/#4f8475132ff3>.

¹⁹ ARYAN, Hossein. Iran's Basij Force -- The Mainstay Of Domestic Security. *Radio Free Europe* [online]. 07. 02. 2008 [cit. 2020-01-24]. Dostupné z: https://www.rferl.org/a/Irans_Basij_Force_Mainstay_Of_Domestic_Security/1357081.html.

²⁰ BANERJEA, Udit. Revolutionary Intelligence: The Expanding Intelligence Role of the Iranian Revolutionary Guard Corps. *Journal of Strategic Security*. 2015, **8**(3), 93-106.

²¹ HOLLINGS, Alex. Deep within Iran's elite paramilitary force is a shadowy group the US has had its sights on for years. *Business Insider* [online]. 2019 [cit. 2020-03-31]. Dostupné z: <https://static1.businessinsider.com/what-does-irans-revolutionary-guard-corps-quds-force-do-2019-6>.

²² CORDESMAN, Anthony. Iran's Revolutionary Guards, the Al Quds Force, and Other Intelligence and Paramilitary Forces. *CSIS*. Washington, 2007, Str. 3-16.

²³ PRESS CENTER. Fact Sheet: Designation of Iranian Entities and Individuals for Proliferation Activities and Support for Terrorism. In: *U.S. Department of the Treasury* [online]. 2007 [cit. 2020-01-24]. Dostupné z: <https://www.treasury.gov/press-center/press-releases/Pages/hp644.aspx>.

izraelského ambasadora. Členové této jednotky také dle představitů USA provedli společně s Hizballáhem útok v Al-Khobaru roku 1996.²⁴

Velitelem Quds byl až do 2. ledna 2020 Kásim Sulejmání, který byl však zabit v Iráku letectvem USA. Této události se bude věnovat podrobněji kapitola týkající se praktických důsledků zařazení IRGC na seznam FTO.

2.2 Ekonomický a politický dosah IRGC

Od nástupu prezidenta Mahmúda Ahmadínežáda, bývalého člena IRGC, k moci v roce 2005 získaly Gardy značný vliv na politické a ekonomické dění v zemi. Především v případě prezidentských voleb v roce 2009 můžeme mluvit o *de facto* puči členy IRGC. Samotné volby, ve kterých opět vyhrál Mahmúd Ahmadínežád, považovalo mnoho Íránců za zmanipulované a vyšlo do ulic. Tyto protesty, nazvané „zelené hnutí“, byly tvrdě potlačeny členy IRGC. Opoziční kandidáti na prezidentské křeslo a představitelé „zeleného hnutí“ byli uvězněni. Gardy podporovaly Ahmadínežáda i během kampaně, zastrašovaly protivníky a pomáhaly s organizací volebních setkání. Odhaduje se, že gardy se podílejí na 1/5 až 1/3 ekonomiky Íránu. Za současné vlády prezidenta Rúháního jejich vliv mírně poklesl, avšak IRGC si stále udržují významný vliv na politickou moc v zemi.^{25,26} IRGC disponují vlastní jednotkou určenou k řízení firem a výstavbě státních zakázek nazvanou *Khatam al-Anbiya*. Gardy udržují pozice a vliv především v lukrativních a strategických odvětvích státu. Ovládají např. petroprůmysl, nebo trh s telekomunikacemi²⁷ IRGC se krom průmyslu legálního podílí výrazně i na černém trhu v zemi. Podílí se rovněž na obcházení embarga USA na vývoz íránské ropy.²⁸

Jak je patrné z této kapitoly, Íránské revoluční gardy nejsou typickou teroristickou organizací. Ať už kvůli samotnému zakotvení jejich existence v ústavě suverénního státu, nebo počtem vojáků a faktem, že disponují kapabilitou výroby zbraní ZHN. IRGC jsou významným hráčem na poli íránské politiky a jsou navázané na většinu ekonomiky v zemi. V tomto kontextu je pak nutné vnímat jejich samotné zařazení na seznam FTO ze strany USA. Gardy se významně odlišují od ostatních organizací uvedených v seznamu

²⁴ DUHEAUME, Tony. Quds Force' extensive record of assassinations, bombings. *Alarabiya* [online]. 20. 02. 2017 [cit. 2020-01-24]. Dostupné z: <http://english.alarabiya.net/en/features/2017/10/20/Quds-Force-Extensive-Record-of-Assassinations-Bombings.html>.

²⁵ DAGRES, Holly. Why Iran's Upcoming Presidential Election is Hard to Predict. *Atlantic Council* [online]. 2017 [cit. 2020-04-01]. Dostupné z: <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/iransource/why-iran-s-upcoming-presidential-election-is-hard-to-predict/>.

²⁶ SAFSHEKAN, Roozbeh a Farzan SABET. The Ayatollah's Praetorians: The Islamic Revolutionary Guard Corps and the 2009 Election Crisis. *Middle East Journal*. 2010, **64**(4), 543-548.

²⁷ RIZVI, Mike. Evaluating the Political and Economic Role of the IRGC. *Strategic Analysis*. 2012, **36**(4), Str. 584-596.

²⁸ PRESS CENTRE. Treasury Designates Vast Iranian Petroleum Shipping Network That Supports IRGC-QF and Terror Proxies. In: *U.S. Department of the Treasury* [online]. 2019 [cit. 2020-01-24]. Dostupné z: <https://home.treasury.gov/news/press-releases/sm767>.

„zahraničních teroristických organizací“ a představují v tomto směru precedent, jelikož se jedná o oficiální složku legitimního státu, a ne o nestátní organizaci. K tomuto faktu přihlíží práce v dalších kapitolách a dává do souvislosti zařazení IRGC na seznam FTO s americkou strategií „maximálního tlaku“ vůči Íránu.

3 ZAŘAZENÍ ORGANIZACE NA SEZNAM „ZAHRANIČNÍCH TERORISTICKÝCH ORGANIZACÍ“ V KONTEXTU POLITIKY A VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ

Dle studie Huddyho Leonie má hrozba terorismu dalekosáhlé důsledky na psychologické rozpoložení občanů zasažených států. Dle závěrů práce jsou lidé, kteří vnímají vyšší riziko teroristického útoku, ochotnější se vzdát své svobody. Spíše podpoří vládní nařízení týkající se např. sledování osob a další tzv. protiteroristické zákony. Stejně tak jsou ochotni přistoupit na agresivnější zahraniční politiku státu vůči těmto teroristickým entitám.²⁹ V této souvislosti můžeme z určitého úhlu pohledu interpretovat zařazení IRGC na seznam FTO jako snahu zvýšit podporu a schvalování kroků vlády ze strany občanů USA v případě zásadnějších zásahů vůči této skupině a Íránu.

Samotné zařazení jakékoliv skupiny na seznam *zahraničních teroristických organizací* (FTO) má poměrně rozsáhlý dopad. V kontextu americké politiky se jedná o pomyslný „nejhorší“ seznam, kam se zařazují pouze ty nejvíce nebezpečné teroristické organizace. Dle zákona je pro všechny aktéry, a to včetně zahraničních entit, trestné s takovouto organizací spolupracovat.³⁰

Jedním z primárních cílů zařazení na seznam FTO je tak tyto teroristické skupiny izolovat a stigmatizovat. Vláda USA dává najevo, že se o tyto skupiny eminentně zajímá a považuje je za národní hrozbu. Jedná se o výrazný signál určený jak obyvatelům USA, tak vládám ostatních států a v neposlední řadě i samotné teroristické organizaci.³¹ Na seznam FTO se mohou dostat pouze zahraniční organizace, které se podílejí nebo mají schopnosti a motivaci se podílet na teroristických útocích a zároveň ohrožují národní bezpečnost USA, její zahraniční vztahy, nebo ekonomické zájmy.³²

29 HUDDY, L, S FELDMAN, C TAVER a G LAHAV. Threat, Anxiety, and Support of Antiterrorism Policies. *American Journal of Political Science*. 2015, 49(3), 593-608.

30 CONGRESSIONAL RESEARCH SERVICE. *Foreign Terrorist Organization (FTO)* [online]. 2019, Str. 1-2 [cit. 2020-01-24]. Dostupné z: <https://fas.org/sgp/crs/terror/IF10613.pdf>.

31 CRONIN, Andrew. *The „FTO List“ and Congress: Sanctioning Designated Foreign Terrorist Organizations*. Washington: CRS, 2003, Str. 8. Dostupné z: <https://css.ethz.ch/en/services/digital-library/publications/publication.html/10269>.

32 USA. *Immigration and Nationality Act*. In.: Washington: US Citizenship and Immigration Service, 2004, ročník 2002, Sec. 219.

4 DE JURE DŮSLEDKY ZAŘAZENÍ IRGC NA SEZNAM FTO

Jak již bylo nastíněno v předešlých kapitolách, IRGC byly zařazeny 15. dubna 2019 na seznam FTO. Samotné zařazení s sebou nenese pouze psychologicko-politické důsledky, ale i faktické právní následky. Předně jsou skupinám na tomto seznamu zmrazeny všechny movité/nemovité statky, kterými disponovaly a nacházely se zároveň v jurisdikci americké vlády. Druhým důsledkem je zákaz vstupu členům těchto organizací do Spojených států amerických. Tento bod se týká i osob, které nejsou přímo členy organizací na seznamu FTO, ale materiálně ji podporují, nebo s ní pravidelně spolupracují. Posledním důsledkem je možnost zahájení trestního stíhání ze strany vlády USA vůči všem osobám, které by materiálně podporovaly organizace na seznamu FTO. Tento bod se netýká pouze občanů USA, ale i osob pocházejících ze zahraničí.^{33,34}

V případě zařazení IRGC na seznam FTO však dochází k určitým změnám v těchto zákonných konsekvencích. Dle vyjádření ministra zahraničí Mikea Pompeoa nebudou zahraniční vlády, nevládní organizace a firmy v případě jejich kontaktu s IRGC chápány orgány USA jako *Tier 3* teroristické skupiny³⁵. Nebude se na ně tudíž vztahovat zákaz vstupu na území USA. Vůči zahraničním firmám, které by obchodovaly s íránskými firmami nějakým způsobem spojenými s IRGC, vláda USA nezahájí automaticky trestní stíhání.

Pompeo však upozornil, že tato výjimka není všeobecně platná a vláda USA může přistoupit zpět k vymáhání sankcí a postihů u vybraných aktérů.³⁶ Přestože tedy zahraniční firmy nebudou automaticky postihovány za kontakty s členy IRGC, nemohou si být jisté, že k tomu v případě změny situace nedojde. Ekonomičtí aktéři tak musí v kalkulaci ztrát a zisků počítat s možností, že obchodem se subjekty navázanými na IRGC ztratí možnost obchodovat s americkým trhem a vystavují se riziku zmrazení majetku, které mají v jurisdikci USA, případně se vystavují dokonce hrozbě trestního stíhání.

4.1 Důsledky zaražení na seznam FTO v kontextu sankcí vůči IRGC

IRGC se výrazně dotýkají tzv. *sekundární sankce vůči Íránu*, které byly po přestávce mezi lety 2016 – 2018 znovu uvedeny v platnost. Tyto sankce se týkají jak členů IRGC, tak jakékoliv zahraniční entity, která by s nimi obchodovala „ve značném rozsahu“, nebo jim dodávala

³³ Ibid.

³⁴ Ref. 30.

³⁵ Organizace, které nejsou přímo na seznamu FTO, avšak spolupracují s těmito organizacemi. Proto se na ně vztahují důsledky popsané v kapitole „Důsledky zařazení na FTO seznam“.

³⁶ WROUGHTON, Lesley. Exclusive: U.S. carves out exceptions for foreigners dealing with Revolutionary Guards. *Reuters* [online]. 21. 04. 2019 [cit. 2020-01-24]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-usa-iran-irgc-exclusive/exclusive-u-s-carves-out-exceptions-for-foreigners-dealing-with-revolutionary-guards-idUSKCN1RXOME>.

materiální pomoc. Sankcemi je v tomto dokumentu myšleno zmrazení majetku, nemožnost využívat americký bankovní systém a možnost zákazu vstupu na území USA.

Samotný pojem „značný rozsah“ není přesně definován a záleží tedy na orgánech USA, aby se operativně rozhodovaly případ od případu, zda proti konkrétním aktérům uplatní možnost sankcí^{37,38}.

Na íránské gardy se vztahují i sankce dle *Executiv Orders 13606*, které zakazují vstup všem členům IRGC do USA a zmrazují jejich majetek. Stejně následky si pak nesou všichni občané USA, kteří by tuto skupinu materiálně podporovali.³⁹ Vybraní členové IRGC jsou za potlačení demonstrací roku 2009 i subjektem sankcí dle *Executive Order 13553*, které zmrazují majetek jak jim, tak všem podporovatelům.⁴⁰ Zároveň se na základě *Iranian Financial Sanctions Regulations* jakákoliv americká banka, která by se pokoušela finančně kooperovat s IRGC, vystavuje hrozbě vysoké pokuty, případně mohou být odpovědné osoby poslány na 20 let do vězení.⁴¹

Po analýze dostupných dokumentů můžeme konstatovat, že zařazení na seznam „zahraničních teroristických organizací“ neznámá *de jure* pro členy IRGC žádnou výraznou změnu. Krom faktu, že nyní nejsou členy *Specially Designated Global Terrorist* organizace dle *EO 13224*, ale i *Foreign Terrorist Organization* (zahraniční teroristické organizace). Jejich majetek v USA byl již zmrazen na základě předcházejících zákonů a nařízení, dle dalších vydaných nařízení těž nesmějí cestovat na území USA.

Změna však nastává v případech neamerických aktérů spolupracujících s IRGC. Ti byli především na základě „sekundárních sankcí“ dříve vystaveni pouze hrozbě finančních postihů a zákazu vstupu na území USA. Nyní se však vystavují i riziku trestního stíhání.⁴² Jak však bylo napsáno výše, z rozhodnutí vlády USA není tato restrikce uplatňována automaticky.

³⁷ RESOURCE CENTER. OFAC FAQs: Iran Sanctions. In: *U.S. DEPARTMENT OF THE TREASURY* [online]. 2019 [cit. 2020-01-28]. Dostupné z: https://www.treasury.gov/resource-center/faqs/sanctions/pages/faq_iran.aspx.

³⁸ USA. *COMPREHENSIVE IRAN SANCTIONS, ACCOUNTABILITY, AND DIVESTMENT ACT OF 2010*. In.: Washington: Senate and House of Representatives of the United States of America, 2010, ročník 2010, Sec. 111-115, Public Law 111-195.

³⁹ *Blocking the Property and Suspending Entry Into the United States of Certain Persons With Respect to Grave Human Rights Abuses by the Governments of Iran and Syria via Information Technology*. In.: Washington: Presidential Documents, ročník 2012, Str. 1-4, Executive Order 13606. Dostupné také z: <https://www.treasury.gov/resource-center/sanctions/Programs/Documents/13606.pdf>.

⁴⁰ *Designating Iranian Officials Responsible for or Complicit in Serious Human Rights Abuses*. In.: Washington: Presidential Documents, ročník 2010, sec. 1-10, Executive Order 13553. Dostupné také z: <https://obamawhitehouse.archives.gov/the-press-office/2010/09/29/executive-order-13553-designating-iranian-officials-responsible-or-compl>.

⁴¹ USA. *Iranian Financial Sanctions Regulations*. In.: Washington: Office of Foreign Assets Control, 2010, § 561.201, § 561.202, § 561.701, 31 CFR Part 561. Dostupné také z: https://www.treasury.gov/resource-center/sanctions/Programs/Documents/fr75_49836.pdf.

⁴² LEGAL BRIEFINGS. TRUMP ADMINISTRATION DESIGNATES THE ISLAMIC REVOLUTIONARY GUARD CORPS AS A FOREIGN TERRORIST ORGANIZATION, ADDING RISKS FOR NON-US PERSONS DEALING WITH IRAN. In: *Herbert Smith Freehills* [online]. 12. 04. 2019 [cit. 2020-01-26]. Dostupné z: <https://www.herbertsmithfreehills.com/latest-thinking/trump-administration-designates-the-islamic-revolutionary-guard-corps-as-a-foreign>.

Otázkou také zůstává, jaké postavení budou mít obyvatelé Íránu, kteří dle branného zákona museli nastoupit do služby u IRGC, a zda budou moci například cestovat do Spojených států amerických.⁴³ Odpověď na tuto otázku nebylo možné z dostupných zdrojů zjistit.

5 DE FACTO DŮSLEDKY ZAŘAZENÍ IRGC NA SEZNAM FTO

5.1 Okamžité důsledky

Na zařazení IRGC na seznam FTO reagovali představitelé Íránů velmi ostře a recipročně. Den po samotném zařazení Íránských gard na tento seznam přijal íránský parlament usnesení, ve kterém označil všechny příslušníky americké armády za teroristy. Íránský parlament a státní elity, jinak poměrně názorově rozdělené ve věci pravomocí a vlivu IRGC, vyjádřily solidaritu s touto organizací – jako symbol podpory si členové parlamentu na jednání oblékli uniformy Íránských revolučních gard.⁴⁴ Státní íránská média a spřízněné noviny začaly vydávat články, ve kterých provolávaly smrt Americe. Při této příležitosti se v některých novinových člancích objevily fotografie zobrazující americké námořníky, kteří byli zajati členy IRGC během incidentu v roce 2016.⁴⁵

Na zprávu o zařazení IRGC na seznam FTO reagovali souhlasně především představitelé Izraele.⁴⁶ Stejně pozitivně se k rozhodnutí stavěli i představitelé Saudské Arábie a Spojených arabských emirátů. Především Saudská Arábie se s Íránem pře o post regionálního hegemona.⁴⁷ K designaci revolučních gard se naopak negativně stavěl Irák, který se ústy premiéra obával, že toto rozhodnutí může ohrozit stabilitu regionu a Iráku samotného. Podobně toto rozhodnutí odsoudili i představitelé Číny, Ruska, Turecka a Kataru. Evropské země byly v této otázce spíše zdrženlivé a příliš se k ní nevyjadřovaly. Evropské

⁴³ TEHERA BUREAU. Drafted: Diary of a Revolutionary Guard Conscript. *Frontline* [online]. 10. 04. 2010 [cit. 2020-01-26]. Dostupné z: <https://www.pbs.org/wgbh/pages/frontline/tehranbureau/2011/08/eight-months-inside-sepah.html>

⁴⁴ AL-MONITOR STAFF. Iranian elites rally behind IRGC after US terrorist designation. *Al-Monitor* [online]. 09. 04. 2019 [cit. 2020-01-26]. Dostupné z: <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2019/04/iran-irgc-fto-designation-reactions-rouhani-khamenei.html>

⁴⁵ SPECIAL DISPATCH. Reactions In Iran To U.S. Designation Of IRGC As Terror Organization. *Memri.tv* [online]. 11. 04. 2019 [cit. 2020-01-26]. Dostupné z: <https://www.memri.org/reports/reactions-iran-us-designation-irgc-terror-organization>

⁴⁶ MFA. US designation of the Islamic Revolutionary Guard Corps as a Foreign Terror Organization (Press release). In: *Israel Ministry of Foreign Affairs* [online]. 08. 04. 2019 [cit. 2020-01-26]. Dostupné z: <https://mfa.gov.il/MFA/VideoLibrary/Pages/US-designation-of-IRG-as-FTO-8-April-2019.aspx>

⁴⁷ XINHUA. Trump, Saudi crown prince talk over phone on regional security, Iran, human rights. *Xinhuanet* [online]. 10. 04. 2019 [cit. 2020-01-26]. Dostupné z: http://www.xinhuanet.com/english/2019-04/10/c_137966253.htm

státy se obávají především o budoucí postavení evropských firem a možnost obchodovat s Íránem. Samotné schválení FTO je vnímáno především jako snaha o zvýšení tlaku na Írán a jeho ekonomiku.^{48,49}

5.2 Zařazení IRGC na seznam FTO v kontextu širší americké strategie

Samotné označení IRGC za mezinárodní teroristickou organizaci je nutné vnímat v kontextu nové strategie „maximálního tlaku“ USA vůči Íránu nastolené po nástupu Donalda Trumpa. Cílem této doktríny je přinutit představitelé Íránu ke spolupráci. Samotná strategie se skládá ze tří navzájem propojených kroků:

1. *Maximálního ekonomického tlaku a nastolení embarg vůči Íránu.*
2. *Zastrašení jeho představitelů s pomocí superiorní vojenské síly a ochoty ji využít.*
3. *Odhalování protiprávního jednání představitelů Íránu a následné zveřejňování těchto informací.⁵⁰*

Představitelé USA zařazení IRGC na seznam FTO prezentovali jako součást této kampaně. S odkazem na fakt, že kdokoli začne podnikat s firmami řízenými IRGC, podporuje teroristy.⁵¹

Označení IRGC za teroristickou organizaci naplňuje všechny tři body nastolené strategie. Konkrétní realizací prvního bodu je, v tomto příspěvku již zmíněné, riziko obvinění všech zahraničních aktérů obchodujících s IRGC z podpory terorismu. Spojené státy americké tak získaly další ekonomický nástroj, s jehož pomocí mohou tlačit na zahraniční firmy, aby neobchodovaly s Íránem. Jak bylo v článku zmíněno, IRGC a její dceřiné firmy, kterých je více než 5000, jsou přítomny ve většině strategických ekonomických odvětví Íránu. Vyvíjet podnikatelské aktivity v Íránu a neprotnout se při tom s IRGC je tak pro zahraniční firmy velmi obtížné. Kvůli sankcím vedeným vůči Íránu však roste i vliv IRGC na ekonomiku země.⁵²

⁴⁸ ALIZADEH, Hossein. Europe Stays Silent Over Designation Of Guards As ‚Terrorist Group‘. *Radio Farda* [online]. 13. 04. 2019 [cit. 2020-01-26]. Dostupné z: <https://en.radiofarda.com/a/europe-stays-silent-over-designation-of-guards-as-terrorist-group-/29878754.html>

⁴⁹ CAVES, John. Part 8: International Reaction to IRGC Designation. *The Iran Primer* [online]. 10. 04. 2019 [cit. 2020-01-26]. Dostupné z: <https://iranprimer.usip.org/blog/2019/apr/10/part-8-international-reaction-irgc-designation>

⁵⁰ POMPEO, Michael. Confronting Iran: The Trump Administration’s Strategy. *Foreign Affairs* [online]. 15. 09. 2018 [cit. 2020-01-26]. Dostupné z: <https://www.foreignaffairs.com/articles/middle-east/2018-10-15/michael-pompeo-secretary-of-state-on-confronting-iran>.

⁵¹ STATEMENTS & RELEASES. Statement from the President on the Designation of the Islamic Revolutionary Guard Corps as a Foreign Terrorist Organization. In: *The White House* [online]. 08. 04. 2019 [cit. 2020-01-26]. Dostupné z: <https://cutt.ly/byCXXKR>.

⁵² ZIMMERT, Raz. *The Involvement of the Revolutionary Guards in Iranian Infrastructure and Development Projects* [online]. Tel Aviv: INSS, 2017 [cit. 2020-04-04]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/resrep08796>.

V kontextu druhého bodu se Spojeným státům otevřely zařazením IRGC na seznam FTO nové možnosti, jak vojensky vystupovat proti jejich představitelům. Toho využil Donald Trump, který v lednu 2020 nařídil zabití velitele jednotek Quds Kásima Sulejmáního. Útok bylo možné před občany USA lépe ospravedlnit právě v návaznosti na zařazení IRGC na seznam FTO. Prezidentský příkaz z roku 1970 zakazuje „politické vraždy“ a Sulejmání byl oficiálním představitelem státu. Tento zákaz se však dle pozdějších interpretací nevztahuje na příslušníky teroristických organizací. Administrativa USA mohla tudíž argumentovat, že útok nebyl veden proti představiteli jiného státu, ale proti teroristovi. Zároveň je samotná obhajoba likvidace teroristy pro prezidenta USA snadnější než obhajoba likvidace člena legitimní složky státní moci cizího státu.⁵³ Prezident Trump využíval během obhajoby útoku rétoriky označující Sulejmáního za teroristu.⁵⁴ Členové Trumpovy administrativy též upozorňovali na možnost „okamžitého útoku“ ze strany Sulejmáního vůči americkým cílům, ke kterým dle jejich informací mělo dojít. V této souvislosti interpretovali představitelé USA útok na velitele Quds jako „sebeobranu“, neboť hrozilo „okamžitě nebezpečí“ pro občany a zájmy USA⁵⁵.

Obecně tak můžeme říct, že samotné zařazení IRGC na seznam FTO přispělo k rozhodnutí prezidenta USA odstranit velitele jednotek Quds. Jak však bylo napsáno výše, samotné zařazení na tento seznam negarantuje *de jure* představitelům USA právo svévolně útočit na členy těchto organizací. Argumentaci tezí o teroristické podstatě jednotek Quds a IRGC tak můžeme vnímat jako podpůrnou. Samotná primární argumentace týkající se legality a legitimacy útoku vůči Sulejmánímu se soustředila především na možnost „okamžitého útoku“ vůči USA a „práva na sebeobranu“.

Útok na jednoho z nejvýše postavených členů IRGC potvrdil souvislost mezi zařazením Gard na seznam FTO a druhým bodem strategie „maximálního tlaku“. Od chvíle, kdy se dostaly IRGC na seznam FTO, je každý její člen „terorista“ a vystavuje se možnosti útoku ze strany USA. Americký speciální představitel pro Írán Brian Hook například vyhrožoval novému veliteli jednotek Quds Esmailu Qaanimu, že ho v případě dalších útoků IRGC vůči Američanům bude následovat stejný osud jako jeho předchůdce.⁵⁶ Možnost argumentovat tezí o teroristické podstatě této organizace zvětšilo administrativě USA manévrovací prostor pro obhájení útoků vůči těmto cílům před domácím publikem.

Třetí bod implikuje zařazení IRGC na seznam FTO již svým samotným uvedením v platnost, kdy oficiální složku íránského státu označuje za teroristickou organizaci a tím *de facto* označuje samotný stát za teroristický.

De facto důsledky daleko přesahují svým dopadem na IRGC důsledky *de jure*. Dle analýzy dostupných zdrojů můžeme dát rozhodnutí o zařazení Gard na seznam FTO do

⁵³ SCHMITT, Eric. For Trump, a Risky Decision on Suleimani Is One Other Presidents Had Avoided. *The New York Times* [online]. 03. 01. 2020 [cit. 2020-01-26]. Dostupné z: <https://cutt.ly/UyCzq9M>.

⁵⁴ THE ASSOCIATED PRESS. Trump Defends Killing Iranian ‚Son of a Bitch‘ Soleimani in Profanity-laced Rally. *Haaretz* [online]. 16. 01. 2020 [cit. 2020-01-26]. Dostupné z: <https://cutt.ly/MyCzDTM>.

⁵⁵ PICKRELL, Rayan. Trump just had a top Iranian general killed, and it’s triggering an intense debate over whether the strike is legally justified. *Business insider* [online]. 03. 01. 2020 [cit. 2020-01-26]. Dostupné z: <https://www.businessinsider.com/was-the-strike-on-iranian-general-qassem-soleimani-legal-2020-1>.

⁵⁶ Farda. Soleimani’s Successor To Face Same Fate If Following Similar Path, Hook Says. *Radio Farda* [online]. 2020 [cit. 2020-04-04]. Dostupné z: <https://cutt.ly/jyCXnV1>.

souvislosti s přijetím americké strategie „maximálního tlaku“, kdy důsledky z jejího uplatňování naplňují všechny body této doktríny. Především možnost využití „teroristické karty“ v případě cílených útoků vůči IRGC výrazně přesahuje zákonné konsekvence zařazení této organizace na seznam FTO, právě proto představuje pro samotné Gardy poměrně značný problém. Do budoucna může omezit jejich schopnost operovat v zahraničí, neboť se vystavují možnosti přímého útoku ze strany USA.

5.3 Dlouhodobý výhled

V dlouhodobém výhledu přispělo zařazení IRGC na seznam FTO ke zhoršení vztahů mezi USA a Íránem. Samotné zařazení na seznam však nelze vnímat bez kontextu americké kampaně „maximálního tlaku“. V této souvislosti zatím dokážeme pouze velmi špatně odhadnout, jaké důsledky lze v budoucnu očekávat. Analýza této teze zároveň daleko přesahuje rozsah článku. Nelze však říct, že by označení IRGC za zahraniční teroristickou organizaci bylo principiálně nekoncepční rozhodnutí. Tento krok zapadá do nově definované strategie USA vůči Íránu. Lze predikovat zvýšení konfrontace mezi jednotkami USA a proxy teroristickými skupinami/Quds operativci v oblasti Blízkého východu. Írán může zintenzivnit s pomocí zástupných konfliktů tlak na americkou armádu v regionu, která naopak může útočit na íránské cíle v oblasti s odvoláním na fakt, že se jedná o teroristy.

Po recipročním raketovém útoku Íránu na americké základny v Iráku, následující po zabití velitele Quds, neoznačil prezident Trump jeho vykonavatele za teroristy navzdory faktu, že tento útok provedly jednotky IRGC⁵⁷. Z tohoto faktu můžeme usuzovat, že se samotným označením „zahraniční teroristické organizace“ bude administrativa USA pracovat spíše operativně a využívat ho pouze v případě, že se rozhodne vyvíjet tlak na Írán.

Otázkou také zůstává, jaký vliv bude mít prohlášení IRGC za teroristickou organizaci na ekonomickou situaci v Íránu. Jak bylo v článku zmíněno, Gardy jsou navázány na většinu klíčového průmyslu v Íránu, především pak na petroprůmysl. A jak bylo rovněž napsáno výše, USA přímo neuplatňují všechna represivní opatření, která mají díky zařazení IRGC na seznam FTO k dispozici. Tato možnost zde však stále existuje a vytváří prostor pro další zvýšení tlaku na Írán.

ZÁVĚR

Předložený text se věnoval zařazení íránských revolučních gard na seznam „zahraničních teroristických organizací“, a to jak z teoretického, tak praktického pohledu.

⁵⁷ GAOUETTE, Nicole, Hamdi ALKSHALI a Ryan BROWNE. Trump says ‚Iran appears to be standing down‘ following its retaliatory attacks against Iraqi bases housing US troops. *CNN* [online]. 08. 01. 2020 [cit. 2020-01-26]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2020/01/07/politics/rockets-us-airbase-iraq/index.html>.

Sekundární analýzou textu dospěl autor k zjištění, že *de jure* důsledky plynoucí pro IRGC a externí aktéry byly spíše marginální. Bylo zjištěno, že jak v případě zmrazení majetku v USA, tak zákazu pobytu členů Gard jsou uplatňovány některé předešlé zákony a nařízení, tudíž zařazení na seznam FTO na tomto faktu nic nemění. Ke změně dochází pouze v případě externích aktérů kooperujících s IRGC, kteří se nyní vystavují možnosti trestního stíhání. Avšak v době psaní tohoto článku platí, že tento bod není z rozhodnutí administrativy USA vymáhán.

De facto důsledky plynoucí ze zařazení IRGC na seznam FTO jsou na druhou stranu poměrně značné. V krátké době po uvedení gard na tento seznam došlo k recipročnímu označení všech amerických vojenských jednotek za „teroristy“. Zpráva vyvolala poměrně výraznou reakci jak v Íránu, tak v dalších zemích Blízkého východu. Analýzou textu autor došel k názoru, že samotné přidání IRGC na seznam FTO naplnilo všechny body americké strategie „maximálního tlaku“. Nejvýraznějším nepřímým dopadem zařazení IRGC na seznam FTO bylo zabití velitele jednotek Quds a riziko stejného řešení pro další členy IRGC. Přestože samotné zařazení na seznam FTO neopravňuje představitele USA útočit na členy těchto organizací, otevírá možný manévrovací prostor pro práci s veřejným míněním a ospravedlnění těchto cílených likvidací.

Autor: *Matěj Macháček, narozen v roce 1998. V současnosti studuje bakalářský program politologie/bezpečnostní a strategické studie na Fakultě sociálních studií MUNI. Zabývá se o problematiku Blízkého východu a terorismu, především v kontextu terorismu náboženského.*

Jak citovat: MACHÁČEK Matěj. Analýza Íránských revolučních gard v kontextu jejich zařazení na seznam zahraničních teroristických organizací. *Vojenské rozhledy*. 2020, 29 (2), 092-106. ISSN 1210-3292 (print), 2336-2995 (on-line). Available at: www.vojenskerozhledy.cz.